

kształ ce. nie wokalne



redakcja naukowa Bogumiła Tarasiewicz

UNIWERSYTET ZIELONOGÓRSKI

Kształcenie wokalne

pod redakcją naukową
Bogumiły Tarasiewicz

Zielona Góra 2016

RADA WYDAWNICZA

Andrzej Pieczyński (*przewodniczący*),
Rafał Ciesielski, Beata Gabryś, Michał Drab, Krzysztof Witkowski, Van Cao Long,
Małgorzata Konopnicka, Marian Adamski, Agnieszka Zembroń-Jacny, Marian Nowak,
Anna Walicka, Zdzisław Wołk, Bohdan Halczak, Franciszek Runiec (*sekretarz*)



RECENZENT

Piotr Łykowski

REDAKCJA

Bożena Kapusta

KOREKTA

Monika Nowicka

REDAKCJA TECHNICZNA

Jolanta Karska

PROJEKT OKŁADKI

Jacek Papla

TŁUMACZENIA

Katarzyna Trojanowska

© Copyright by Uniwersytet Zielonogórski
Zielona Góra 2016

ISBN 978-83-7842-246-4

OFICyna WYDAWNICZA UNIWERSYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO

65-246 Zielona Góra; ul. Podgórna 50, tel./faks (68) 328 78 64
www.ow.uz.zgora.pl, sekretariat@ow.uz.zgora.pl

SPIS TREŚCI

Od Redaktora	5
I. METODY I ELEMENTY TECHNIKI WOKALNEJ	
Ziemowit Wojtczak , Szybciej – głośniej – wyżej, czyli o niektórych tendencjach we współczesnych strategiach kształcenia wokalnego	9
Katarzyna Suska-Zagórska , Pamięć i wyobrażenia dźwiękowa w procesie nauczania śpiewu	21
Beata Ciecierska-Zajdel , Świadomość ciała w pracy nad tworzeniem zdrowego głosu	39
Agnieszka Kurowska-Janecka , Napięcia narządu artykulacyjnego a proces tworzenia głosu	53
Izabela Jeżowska , Kultura fizyczna w służbie techniki wokalne. Czy metoda wyzwolenia głosu poprzez ruch może być skuteczna w nauce śpiewu?	63
Joanna Kozłowska , O śpiewie operowym i świadomym oddychaniu uwag kilka	75
Aleksandra Bubicz-Mojśa , Specyfika sopranu koloraturowego w perspektywie pedagoga śpiewu	79
Katarzyna Dondalska , Stratosferyczne przestrzenie sopranu koloraturowego	93
Małgorzata Kowalik , Technika wokalna w różnych stylach	103
Jolanta Sipowicz , <i>Speech Level Singing</i> jako nowoczesny sposób użycia <i>bel canto</i>	117
Danuta Sendeczka , Mix – element techniki wokalne	125
Ewa Filipowicz-Kosińska , Bułgarskie rytmy – nie taki diabeł straszny. Tradycyjna muzyka bułgarska w kształceniu wokalnym	135
Grzegorz Piotr Kołodziej , Dbłość artykulacyjna w śpiewie – wybawienie czy udręka?	143
Hanna Błachuta , Samogłoski polskie w śpiewie w ujęciu logopedycznym	153
Katarzyna Pietroń , Melo-rytmika – świadome zarządzanie głosem	167
Teresa Pabjańczyk , Praca nad emisją głosu u osób w podeszłym wieku	179
Agnieszka Płusajska-Otto , Emisja głosu jako element kształcenia akademickiego na kierunku pedagogika na Uniwersytecie Łódzkim	191
Martina Procházková , Metodyka i podręczniki do nauki śpiewu na Słowacji	203
Ewa Filipowicz-Kosińska , Bułgarska pedagogika wokalna	213

II. TRADYCJE KSZTAŁCENIA WOKALNEGO

Zenon Mojżysz , Wolfgang Caspar Printz i edukacja wokalna w ewangelickiej Szkole Jezusowej w Cieszynie w pierwszej połowie XVIII wieku.....	223
Piotr Baron , Szkoła śpiewu Józefa Elsnera	239
Bogumiła Tarasiewicz , Fenomen metody Nicoli Vaccai'a	251
Małgorzata Kubala , Szkoła śpiewu Manuela Garcíi seniora i jej spadkobiercy.....	269
Hubert Miśka , Karol Hławiczka i jego założenia metodyczne nauczania śpiewu dzieci szkolnych w okresie międzywojennym	283

III. NOWE WYZWANIA

Ewa Iżykowska , Rockowo czy klasycznie? Rozważania na temat właściwej emisji głosu w musicalu (na przykładzie <i>Upiora w operze</i> A.L. Webbera i <i>Les Misérables</i> C.-M. Schönberga).....	297
Katarzyna Matuszak , Znaczenie emisji klasycznej w kształceniu wokalistów musicalowych i piosenkarzy.....	305
Miriam Żiarna , Tradycyjne metody kształcenia głosu w stylistyce musicalowej.....	311
Krzysztof Kraciński , Internet – nowe narzędzie kształcenia wokalnego?.....	325
Jakub Kasperski , Techniki wokalne w muzyce heavymetalowej – próba typologizacji i periodyzacji.....	331

IV. PATOLOGIE, PROFILAKTYKA I REHABILITACJA GŁOSU

Ewa Kazanecka , Czynnościowe zaburzenia głosu – studium przypadku	345
Iwona Polak , Rehabilitacja głosu z perspektywy pedagoga-wokalisty	357
Anna Walencik-Topiło , Dobór materiału lingwistycznego oraz zasady prowadzenia ćwiczeń w terapii głosu.....	367
Ewelina Sielska-Badurek , Higiena narządu głosu (perspektywa foniatri i wokalisty).....	379

V. INTERPRETACJE MUZYKI WOKALNEJ

Liliana Górka , Specyfika prowadzenia głosu w muzyce współczesnej (na przykładzie <i>Pieśni truwerów</i> Tadeusza Bairda, <i>Pantunów malajskich</i> Zygmunta Krauzego, <i>Rysunków z przystani</i> Joanny Bruzdowicz i <i>Portretów lirycznych</i> Juliusza Łuciuka).....	391
Monika Fedyk-Klimaszewska , Głos z perspektywy liryki wokalne Benjamina Brittena.....	403
Noty o Autorach	409

Miriam Žiarna

Katolícka Univerzita w Ružomberku, Słowacja

Tradycyjne metody kształcenia głosu w stylistyce musicalowej

W ostatnich latach wzrosło na Słowacji zainteresowanie śpiewem w stylistyce musicalowej. Powodem jest zapewne pojawienie się nowych spektakli musicalowych w słowackich teatrach (zwłaszcza w Bratysławie, Nitrze, Preszowie, Koszycach i Bańskiej Bystrzycy), realizacja filmów muzycznych w formie musicalowej (*Neberte nám princeznú, Fontána pre Zuzanu...*), organizowanie wyjazdów na przedstawienia musicalowe z różnych miast Słowacji, przedstawienia czeskich musicali w teatrach słowackich (*Dracula, Krýsař, Pomáda, Deti raja*), filmowe opracowania musicali (*The Phantom of the Opera, The Cabaret, Les Misérables...*) oraz wykorzystywanie musicalowych utworów podczas popularnych telewizyjnych konkursów muzycznych (*Superstar, Hlas Slovenska, Slovensko má talent* i innych).

W odpowiedzi na zwiększone zainteresowanie śpiewem w stylistyce musicalowej rozszerzono ofertę szkoleń w tym zakresie. Na stronach internetowych można znaleźć ogłoszenia o różnych kursach organizowanych zarówno przez szkoły artystyczne, konserwatoria, uniwersytety, jak i nauczycieli prywatnych. Pokrótce przedstawię najważniejsze instytucje, które wspierają rozpowszechnianie musicalu oraz nauczanie śpiewu w tej estetyce.

Podstawowe szkoły artystyczne

Nauczanie śpiewu w podstawowych szkołach artystycznych na Słowacji poszerzono o repertuar musicalowy oraz popularne utwory rozrywkowe. Poziom w poszczególnych szkołach różni się jednak ze względu na ich techniczne możliwości oraz kompetencje nauczycieli. Wśród podstawowych szkół artystycznych, które oferują nauczanie piosenek musicalowych i popularnych, wysoką renomą cieszy się Prywatna Podstawowa Szkoła Artystyczna o kierunku musical w Koszycach [Súkromná Základná Umelecká Škola so zameraním na muzikál]. Obok kształcenia głosu prowadzone są

Literatura

- Berkyová Z., *Muzikálový zpěv a užití techniky belting*, Hudební výchova 2011 – Webová konference KHV PdF OU, <http://konference.osu.cz/khv/index.php?id=3> [dostup: 8.01.2014].
- Doscher B., *The Functional Unity of the Singing Voice*, New York 1994.
- Hoppe O., *Pop-rockový spev*, Bratislava 2008.
- <http://sbg.sk/studium/muzikal/> [dostup: 2.02.2014].
- <http://www.alkana.sk/profil-phtml?id3=45821> [dostup: 30.01.2014].
- <http://www.alkana.sk/profil-phtml?id3=46028> [dostup: 30.01.2014].
- <http://www.bluemark.sk/festival.php>, <http://www.ajdnes.sk/muzikalovy-festival/brusno/450> [dostup: 2.02.2014].
- <http://www.ckba.sk/#!muzikl/c7kr> [dostup: 22.02.2014].
- http://www.hrinova.sk/celoslovenska-prehliadka-detskych-muzikalov.phtml?id3=0&module_action__206927__id_art=19689 [dostup: 22.02.2014].
- <http://hudba.zoznam.sk/spravy/27-06-2012-v-brusne-sa-koncom-augusta-uskutocni-muzikalovy-festival-2012/> [dostup: 2.02.2014].
- <http://www.kh.pf.ukf.sk/informacie/-pre-uchadzaov/novinky> [dostup: 2.02.2014].
- <http://www.kh.pf.ukf.sk/projekty/bluenote/podmienky-suae> [dostup: 3.02.2014].
- http://www.konzervatoriumbb.sk/hdu_charakteristika.html [dostup: 6.02.2014].
- http://www.konzervatoriumnitra.sk/zuska/index.php?option=com_content&task=view&id=13&Itemid=27 [dostup: 11.01.2014].
- <http://www.lamusica.sk> [dostup: 11.1.2014].
- <http://www.madns.sk/index.php?lang=sk&menuid=254> [dostup: 11.01.2014].
- <http://www.madns.sk/index.php?lang=sk&menuid=423> [dostup: 11.01.2014].
- http://www.muzikalskola.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=6&Itemid=444 [dostup: 11.01.2014].
- <http://www.pinkharmony.sk/divadlojmp/> [dostup: 2.02.2014].
- <http://www.pinkharmony.sk/gymnazium/> [dostup: 2.02.2014].
- <http://www.pinkharmony.sk/historia/> [dostup: 2.02.2014].
- <http://www.pinkharmony.sk/konzervatorium/> [dostup: 2.02.2014].
- http://www.zushalkova.eu/vismo/dokumenty2.asp?id_org=600612&id=1001&p1=1005 [dostup: 11.01.2014].
- http://www.zushalkova.eu/vismo/dokumenty2.asp?id_org=600612&id=1195&p1=1063 [dostup: 30.01.2014].
- <http://zusbojnice.edupage.org/text/?text=text/text7&subpage=2&> [dostup: 3.02.2014].
- <http://zusbojnice.edupage.org/text6/?> [dostup: 2.02.2014].
- Kealin D., *Technika vokalna*, Natural Voice Perfection, Międzynarodowe Stowarzyszenie Sztuki Wokalnej, <http://www.naturalvoiceperfection.com/index.html?task=vocal> [dostup: 8.01.2014].
- La Musica, *Technika spevu*, <http://www.lamusica.sk/onas> [dostup: 8.01.2014].
- Sadolin C., *Complete Vocal Technique*, <http://completevocalinstitute.com/vocal-technique/cvt-explainet/four-vocal-modes/> [dostup: 8.01.2014].
- Štrbák Pandiová I., *Aktuálne otázky inovácie hlasovo-výchovných metód a techník vo vokálnej príprave budúcich učiteľov hudby v hudobno-dramatického odboru*, <http://kis.ukf.sk/epcfiles/B5CA8B262FA5497D9962C622FC80A70B/30pandi.pdf> [dostup: 8.01.2014].
- Štrbák Pandiová I., *Hlasové cvičenia ako motivácia v nonartificiálnej spevákovej výchove*. In *Kreatívne vzdelávanie*. www.kreativnevzdelavanie.sk [dostup: 8.01.2014].

**Traditional methods of vocal education
in the musical stylistics**

Abstract. Over the last few years, the interest in singing in the musical stylistics has increased. The author presents leading institutions that promote musical and teaching singing in such aesthetics in all types of schools. She lists Slovakia competitions and festivals that aim at the musical stylistics. The author also discusses the techniques used in voice training in the musical stylistics.

Keywords: artistic education in Slovakia, vocal competitions, vocal festivals, vocal technique, musical, music education, Slovakia, vocal singing methodology of the musical repertoire, *bel canto*

(Łódź 2005) oraz kilkudziesięciu artykułów naukowych z dziedziny wokalistyki i ponad stu recenzji płytowych pisanych dla miesięcznika „Muzyka21”. Redaktor naukowy serii wydawnictw Katedry Wokalistyki łódzkiej uczelni. Solista Teatru Muzycznego w Łodzi (1991-2011). Występuje na estradach filharmonicznych i licznych festiwalach muzycznych w kraju i za granicą.

Miriam Žiarna – dr filozofii Uniwersytetu Komeńskiego w Bratysławie i dr szt. muz. Akademii Muzycznej w Bańskiej Bystrzycy. Obecnie wykłada na Wydziale Pedagogicznym Uniwersytetu Katolickiego w Ružomberku. Studiowała śpiew w Konserwatorium w Zylinie i Wyższej Szkole Sztuk Scenicznych w Bratysławie. Pracowała jako nauczyciel śpiewu na Uniwersytecie Konstantyna Filozofa w Nitrze.

Wielką zaletą książki pod redakcją Bogumiły Tarasiewicz jest olbrzymie zróżnicowanie publikowanych tekstów. (...)

Jest doskonałą i bardzo wielokierunkową pomocą naukową dla wszystkich zainteresowanych wokalistyką – pedagogów, studentów i uczniów oraz melomanów. (...)

To książka dla smakoszy śpiewu.

Zestaw lekkich dań o najróżniejszych smakach.

Refleksje, rady i przepisy nie tylko o ich przyrządzaniu. Poszerza wiedzę zarówno o szczegóły związane z etapem przygotowań śpiewaczych, jak i z kulisami eleganckiego przyjęcia. (...)

Jestem pewien, że znajdzie uznanie u odbiorców.

(z recenzji prof. **Piotra Łukowskiego**)

ISBN 978-83-7842-246-4